

Beszámoló az Erzsébetvárosi Utcai Gondozó Szolgálat 2024 évi tevékenységéről

Erzsébetváros területén 2024-ben utcai szolgálatunk heti öt napon végezte az utcai szociális munkát. A „terepen” töltött munkaidő legalább napi hat óra volt, ami a magában foglalta a jogszabályban előírt 18 és 22 óra közötti időszakot is. Téli időszakban hétvégi napokon és 22 óra után is tudtunk utcai szociális munkát végezni.

A Nemzeti Szociálpolitikai Intézet biztosította az utcai szociális munka alapvető működési feltételeit, évenkénti elszámolás és legalább kétévenkénti Magyar Államkincstári ellenőrzés mellett. Az utolsó vizsgálat 2022.01.15-én volt, és a jogszabályoknak megfelelő szakmai és pénzügyi működést állapított meg. Az Erzsébetvárosi Önkormányzattal 2006-ban megkötött, határozatlan idejű Közzolgáltatási Szerződés az utcai szociális munkához 2.200 eFt támogatást biztosított a 2024 évre is. A támogatási összeget a személyi feltételek biztosításához használtuk fel (bér és közterhei), az alkalmazott munkatársak pedig a Kürt utcai nappali melegedő és társszervezetek szociális munkásai (lásd pénzügyi beszámoló).

Az Önkormányzattal az együttműködésünk tovább folytatódott 2024-ben is, a Szociálpolitikai Kerekasztal, a Helyi Esélyegyenlőségi Program és a Civil Kerekasztal munkájában tevékenyen részt vettünk. A hajléktalan embereket érintően anyagokat készítettünk az önkormányzat részére, illetve rendszeresen konzultáltunk a hivatal szervezeteivel is vagy az Önkormányzat egyéb képviselőivel, pl. a civil ügyekért is felelős Alpolgármesterrel, a Szociális Iroda vezetőjével, a Rendészeti Igazgatóság vezetőjével, illetve a Városüzemeltetési Irodával is.

Az utcai lét embertelen, megalázó, kiszolgáltatott állapot, mely veszélyezteti az érintettek mentális és fizikai épségét, továbbá a közvetlen környezetet és a társadalom egyéb szereplőit is cselekvésre készteti. Elsődleges feladatunk, hogy a szociális munka eszköztárát felhasználva a hajléktalan állapot megszüntetésén dolgozunk. Szakmai programunk alapelve, hogy az utcai gondozó szolgálat tevékenysége nem az utcai lét komfortosítását szolgálja, hanem annak átmenetivé tételét. Ennek megfelelően utcai szolgálatunk biztosította a legfontosabb szakmai elemeket, amelyekkel a fedél nélküli állapotot feladását el lehet érni, ezek: megkeresés, tanácsadás, esetkezelés - gondozás.

Ezek közül az egyik legfontosabb az esetkezelés. Ennek során az adott ügyfél fizikai-mentális állapotához igazodó, reális, de az utcai lét felszámolása irányába mutató célt vagy célokat tűzünk ki, pl. ez elkezdődhet akár egy hiányzó irat beszerzésétől és eltarthat az albérletbe, lakásba költözésig. Ehhez a munkához alapítványunk összes erőforrása (Práter Utcai Nappali

Melegedő lakhatási és munkavállalási támogatása, KHEK lakhatást támogató pályázat, Kürt utcai Nappali Melegedő lakhatást támogató „Úton” programja, stb.) rendelkezésünkre állt. Az ügyfelek helyzetének rendezéséhez a fővárosi hajléktalan ellátórendszer teljes szolgáltatási spektrumát használtuk, de fontosnak tartottuk az intézményrendszeren kívüli elhelyezési lehetőségek megtalálását is.

Az utcai munka háttérintézménye a Kürt utcai Nappali Melegedő. Az intézmény biztosította a működéshez szükséges egyéb feltételeket (megbeszélés, interjú, tisztálkodó helyiségek, stb.). A munkavégzéshez egy erre a célra kifejlesztett számítógépes programot használtunk, amelybe minden szükséges és fontos információt felvettünk és vezettünk egy gondozási naplót is. A munkához szükséges egyéb felszereléseket mi szereztük be, illetve adományokat is kaptunk (hideg-meleg ital, élelmiszer, takaró, fertőtlenítő eszközök, stb.).

A Regionális Diszpécser Szolgálattal érvényes, írásbeli együttműködési szerződésünk volt, az utcai gondozó szolgálatok szakmai fórumain részt vettünk, illetve rendszeres megbeszélések történtek a Józsefvárosi Utcai Gondozó Szolgálattal is. Utcai szociális munkásaink a területük bejárása, illetve a Regionális Diszpécser Szolgálat bejelentései alapján kutatták fel a fedél nélküli embereket, de fogadtak jelzéseket más szervezetektől is, pl. Szociális és Városüzemeltetési Iroda. A kerületnek, mint ellátási területnek a lefedettsége, utcai szociális munkánk szempontjából teljesnek mondható, az általunk ismert helyszíneket legalább heti rendszerességgel tudtuk látogatni. Ennek a munkának alapvető feltétele a rendelkezésünkre álló gépjármű, amellyel a munkához szükséges tárgyi eszközöket tudtuk beszerezni, embereket szállítani, továbbá a bejárást is ezzel végeztük.

Ellátási területünkön a fedél nélküli emberek leginkább két, háromfős csoportokban élnek, nincs állandó helyük, többször ott töltik az éjszakákat, ahol az este éri őket. Elenyésző számban élnek az ellátási területen párok, házastársak, ők inkább fix helyszínekhez kötődnek, de természetesen olyanok is voltak, akik egyedül élnek. Az általuk használt helyszínek többsége bezárt boltok bejárata, kirakatok, padok, épület beugrók, aluljárók. A forgalmasabb csomópontoknál (pl. Keleti pályaudvar, Astoria, Madách tér) időnként kialakultak alkalmi jellegű és változó létszámú csoportok is, általában 2 - 4 főig terjedően.

A téli, krízis időszakban (novembertől márciusig) az egészség megőrzés és az életvédelem elsődlegessége határozta meg az utcai munkát. Ez azt jelentette, hogy minden utcán élőknek felajánlottuk a hajléktalanellátó rendszer nyújtotta elhelyezési lehetőségeket, aki ebben

együttműködött, azt elhelyeztük. Aki pedig maradt a helyszínen, őt az egészsége megőrzéséhez szüksége eszközökkel láttuk el (takaró, élelmiszer, tea stb.) és rendszeres időközönként látogattuk.

Az utcáról történő elhelyezéseknek két fő típusa volt. Az egyik esetben éjjeli menedékhelyekre (csak éjszakára nyújt elhelyezést, térítésmentesen) vagy un. első befogadó szálláshelyekre (gyakorlatilag feltétel nélküliek „utca” szintűek, a téli krízisidőszak végéig) helyeztünk el. A másik esetben, amennyiben az egészségi állapot indokolta, hajléktalan egészségügyi centrumba szállítottunk, ahol az orvos döntése alapján un. lábadozó elhelyezésre volt lehetőség (amely az egészségi állapot helyreállításáig tart). Ezeken kívül kisebb számban voltak egyéb elhelyezések is pl. un. átmeneti szállókra (egész napos bent tartózkodással, havi díjjal).

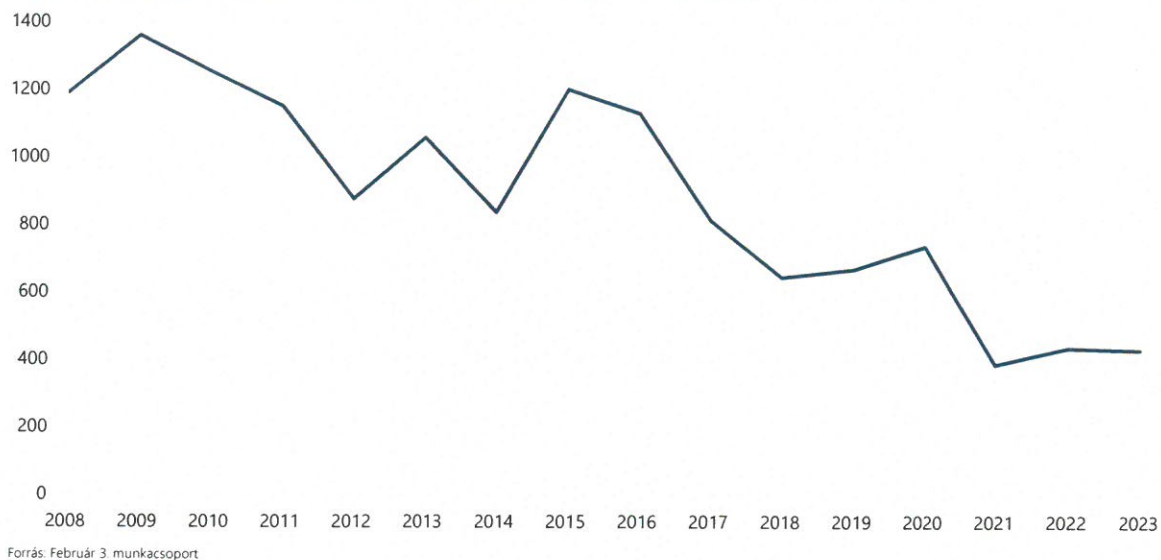
2024-ben utcai szolgálatunk összesen 276 utcán élő emberrel találkozott, ami sajnos több embert jelent, mint a tavalyi és az azt megelőző években.

év	elért emberek	első találkozások	rendszeres kapcsolattartás	utcáról elkerült
2018	314	105	60	12
2019	299	96	46	16
2020	278	101	46	10
2021	266	104	51	10
2022	256	99	41	9
2023	223	96	33	7
2024	276	116	34	8

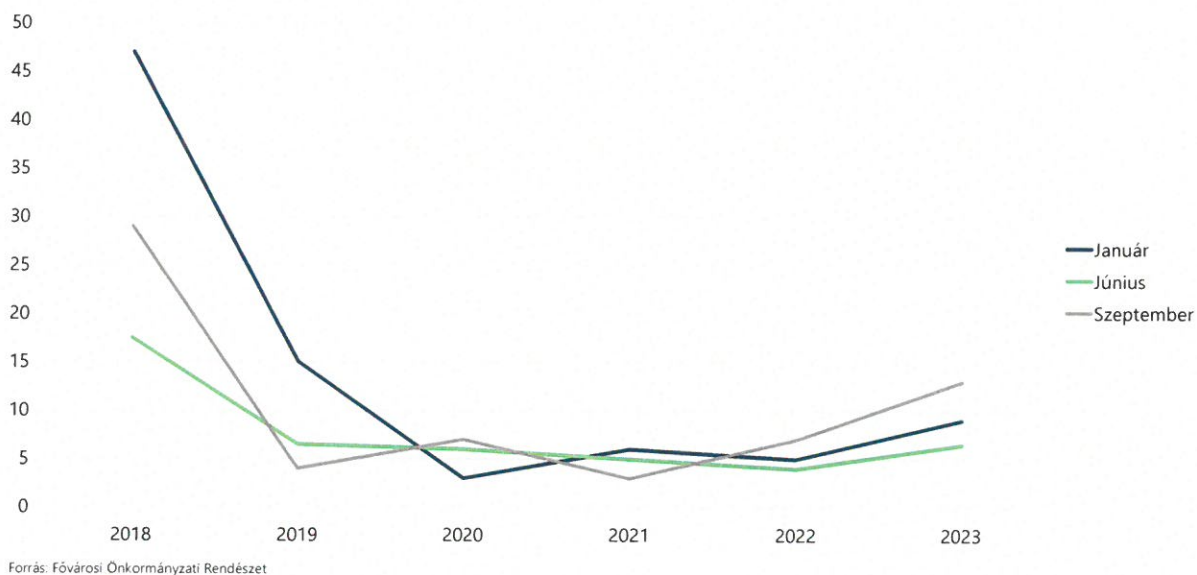
116 emberrel első alkalommal, illetve 126 emberrel egyetlen vagy maximum 3 alkalommal találkoztunk. Ennek leginkább az az oka, hogy - belvárosi kerület révén - közterületeinken nagyobb az utcán élők „átmenő” forgalma.

A 2024-es részletes budapesti adatok még nem állnak rendelkezésre (a felmérés 2024. október 17-én történt) de az előzetes adatok alapján, a közterületen élő emberek száma és a hajléktalan ellátó intézmények látogatottsága is nőtt, az előző évek csökkenő tendenciájához képest (ezt a mi fenti számaink is alátámasztják).

FEBRUÁR HARMADIKA MUNKACSOPORT ÉVES ADATFELVÉTELÉBEN ELÉRT FEDÉL NÉLKÜL ÉLŐ EMBEREK SZÁMA BUDAPESTEN, 2008-2023.

ÖT FORGALMAS ALULJÁRÓBAN (BLAHA, DEÁK, KÁLVIN, NÉPLIGET, ÁRPÁD-HÍD) ÉSZLELT HAJLÉKTALAN EMBEREK SZÁMA (MEDIÁN), 2018-2023.

A 253 szolgálati napon összesen 1640 alkalommal találkoztunk a fedél nélküliekkel, átlagosan 6 fő/nap volt a találkozások száma. Túlnyomórészt férfiakról beszélhetünk (84 %), akik többségükben nem rendelkeztek semmilyen rendszeres jövedelemmel, általában gyűjtögetésből vagy alkalmi munkákból éltek. A férfiak többsége (61 %) 40 és 59 év között volt. A 60 év felettiek kevesebben (24 %), a 39 év alattiak még kevesebben voltak (15 %).

Az utcán élők közül 25 embert szállítottunk, túlnyomó többségében hajléktalanellátó intézményekbe: éjjeli menedékhelyekre, átmeneti szállókra, egészségügyi centrumokba, illetve kritikus egészségi állapotú emberekhez pedig 8 alkalommal hívtunk mentőt. A tavalyi évben kicsit több mint 850 alkalommal kaptak tőlünk valamilyen tárgyi segítséget (takaró, hálózsák, élelmiszer, ruha). Szorosabb kapcsolatban (legalább kéthetenkénti vagy gyakoribb találkozás), gondozásban 34 emberrel voltunk, közülük 8 embernél sikerült elérni az utcai életmód feladását, 3 ember pedig sajnos közterületen vagy egészségügyi intézményben hunyt el.

Budapest, 2025.01.29.

Sass Lajos

intézményvezető

